

Potrebujemo jih za brate — tam preko!
Sprejema se v Mariborski tiskarni
(v knjigovodstvu).

Toda to je njihova stvar. Nas zanima v tem trenutku samo to, kakšni globlji razlogi vodijo radičevce, da v sedanjem položaju napadajo s tako strastjo jugoslovensko Sokolstvo? Zunanji razlogi — politični boj narodnemu jedinstvu, ki ga jugoslov. Sokolstvo zastopa v brez-kompromisni obliki — so sedaj brez-predmetni. Radičevci so vendar sami priznali načelo narodnega jedinstva. — To, da so v Sokolstvu razne politične stranke, ne sme Sokola motiti. S sokolskega stališča — in kdor govori pozitivno o Sokolstvu, se mora postaviti na to stališče — je danes jasno kot beli dan, da se bodo morali hrvatski Sokoli preje priključiti jugoslovenskemu Sokolstvu, v katerem se zbirajo Srbi, Hrvati in Slovenci, nego se bo jugoslov. Sokolstvo pridružilo hrvatskemu. Če so radičevci iskreno za sporazum, tedaj morajo priznati to dejstvo, ne glede na to, ali se bodo v praksi ravnali po njem ali ne.

»Politika« pravilno trdi, da utegnejo take psovke pomoriti sporazum v središnih ljudih, še preden jih je mogel ogreti, če pa v teh središčih ugasne, bo zamrl tudi pri onih velikih, ki so ga sklenili. Kakor rečeno, sporazum ni naša zadeva, treba pa je, da varujemo to, kar je še svetlega v naši državi. Jugoslovansko Sokolstvo, ki združuje Srbe, Hrvate in Slovence k skupnemu in enotnemu delu, je brez dvoma svetlejši pojav nego hrvatsko Sokolstvo, ki se je v protislovju s Tyrševimi načeli mrznilo do onih Sokolov, ki se ne strinjajo z avijatičarskimi poskusi hrvatske politike. —ob.

Gospodarsko pismo iz Prage.

CEPS Praga, 19. avg.

Vprašanje agrarnih carin, ki je delalo vladni koalicijski z dvema socialističnima strankama velike težave, so rešile koalicijske stranke za silo na ta način, da so priznale potrebo zaščiti česko agrarno produkcijo pred inozemsko konkurenco. Koalicijska pa se je sporazumela, da bodo imele te carine nekaj premakljiv značaj: ako bodo padle cene na domačem trgu pod določeno višino, se bodo avtomatično znižale. Sedanje naglo padanje žitnih cen, moment, ki se ga ni upoštevalo pri carinski tarifi, ko se je določevala višina cen posameznih pridelkov, pririva zopet vprašanje agrarnih carin v ospredje. Vlado je to očividno presenetilo in zateklo nepripravljeno, ker ni računala, da bo treba agrarne carine tako kmalu uvesti.

Kakor poročajo razni listi, je bila v zadnjem času sklenjena pogodba, po kateri bo dobavila česka industrija Rumuniji večje število železniških vozov v vrednosti 40 milijonov Kč. Razen Rumunije je naročila tudi Angleška Indija, medtem ko je izvoz vagonov v Jugoslavijo letos popolnoma izostal.

Nahajamo se v času priprav za sklenitev českoslovaško-nemške trgovinske pogodbe. Pogajanja se bodo pričela v najkrajšem času. Na novi pogodbi je zlasti zainteresirana česka industrija, čije zahteve sedaj vlada vneto proučuje. Nekatere panoge česke industrije, kakor kemična, kovinska, tekstilna, zlasti pa industrija optičnih aparatov, so ostro protestirale proti nameravanemu znižanju carin, ker se boje nemške konkurence. Trgovinska pogodba z Nemčijo je izredne važnosti za Česko, ker stoji Nemčija na prvem mestu českega uvoza in izvoza.

Naše českih izvoznikov v uspehe nedavno sklenjene trgovinske pogodbe med Česko in poljsko republiko so popolnoma uničili novi ukrepi poljske vlade. Poljska je obnovila sistem uvoznih dovoljenj, kar znači za poljske kupce in česke izvoznike veliko oviro uspešnega kupčevanja. Novi ukrepi poljske vlade so izzvali očitno nezadovoljstvo poljskih in českih trgovsko-industrijskih krogov.

Z dežele.

Marija Snežna.

Dne 18. t. m. ob 3. uri zjutraj je — kakor smo že poročali — za vedno zatisnil svoje trudne oči g. veleposestnik Rajko Stilič. Bil je blag, družaben in skozinski zaveden narodnjak. Pred dobrih 30 leti se je preselil semkaj iz Primorske — na narodno mejo — ostal je kljub najhujšemu pritisku od strani Nemcev zvest sin majke Slave ter v tem duhu vzgojil tudi svojo dečo. Leta 1914 je bil aretiran in naznanjen kot »rusofil« in »srbofil« ker je prodajal Ciril-Metodove koledarčke. Leta 1918 ob prevratu so mu Nemci grozili, da mu bodo sezgali poslopje. Kljub temu je naš ljubi Rajko ostal trden in zvest Slovenec — Slovan. Deloval je dolgo let pri

posojilnici pri Mariji Snežni, pri občinskem uradu itd. Pred 8 meseci je zbolel in ni mu bilo več usojeno ozdraveti. — Nam redkim ob meji pa boš Ti ljubi Rajko ostal vedno kot vzgled vztrajnosti v spominu in časti. Slava Ti. Cenjeni obitelji iskreno sožalje!

Mariborske vesti.

Maribor, 21. avgusta 1925

m Himen. V tukajšnji pravoslavni kapeli se je večeraj poročil g. Karel Tribnik, profesor na tukajšnji drž. gimnaziji z go. Justino Maček, trgovko s papirjem. Kl.

m Iz vojaške službe. Na lastno željo je upokojen polkovnik in komandant 32. artiljerijskega mariborskega polka g. Milan Bleiweis-Trsteniški. Bil je tudi predsednik oficirskega doma v Mariboru, priljubljen in spoštovan v mariborskih oficirskih in družabnih krogih. Z njim odhaja zadnji polkovnik slovenske narodnosti iz aktivne službe. Kl.

m Dr. Kukovec v službi na Bledu. Večeraj dopoldne je bil od kralja sprejet bivši minister g. dr. Vekoslav Kukovec v daljši avdijenci. Kralj se je zlasti zanimal za gospodarske razmere v mariborski oblasti. Kl.

m Karambol kolesarja in voznika. Večeraj ob 11. uri dopoldne se je peljal Franjo H. na svojem enovprežnem vozu po Glavnem trgu proti Tatenbachovi ulici. Iz te ulice je privozil na kolesu Julij V. in se na ovinku zatekel v voz. Sam se je nekoliko ranil pri padcu, še težje pa je poškodovano kolo. Škode trpi 500 Din. Kl.

m Otvoritev »Apolo« kina. Dosedanji Mestni kino v kazini, ki ga je prevzel g. Ivan Roglič, se je prekrstil v »Apolo« kino. Ker je renoviranje dvorane in stranskih prostorov skoraj že končano, bo v petek dne 28. avgusta otvoritvena predstava s »Sarmantnim princem«. Kl.

m Harrold Lloyd v Grajskem kinu. Samo do večerš nedelje dne 23. avg. predvaja Grajski kino prvorazredno komično igrvo v 7. činih »Iračunjeni nebotičnik« s Harroldom Lloyd v glavni vlogi. Brez dvoma Harrolda Lloyda, sedaj najboljšega ameriškega komičarja, največji, najboljši in najnovejši film. Naš stari in priljubljeni znanec z debelimi, črno obrobljenimi »šimi« očali nastopa kot pomočnik, v meki trgovski velehiši v New Yorku. Varanje zaročenke, da je poslovala te veletrgovine, mu vkljub neštetim neprilikam in oviram briljantno uspeva. Plezanje po nebotičniku, ki je polno smrtonosnih sen, je dejanje zase, ki jemlje gledalca kar vid in sapo. — Kolosalni nebotičniki, newyorške ceste, nepregleden promet. Kl.

m Klub-bar. Dnevno koncert Pepo Winterhalter. Kavarniške cene! 1603

Naše šole.

Novo računalo.

Imel sem priliko, da sem si ogledal novo računalo, ki ga je konstruiral dr. Djoka Bogojevič, ki je učiteljaval v Sarajevu in Derventi. Originalni model je poslala naša vlada na letošnjo razstavo dekorativne umetnosti in industrije v Pariz, kjer je bil sprejet kot najpopolnejše učilo za računsko-geometrijski pouk v osnovni šoli. Izumitelj pošlje računalo tudi na ljubljanski velesejem, na kar se posebno opozarja e. učiteljstvo, da ne zanemari prilike ter si ogleda to novost.

Bogojevičevo računalo je sestavljeno tako, da lahko služi kot prav dobro orodilo za ves rač. in geometrijski pouk, kakor tudi za pouk o dolžinski, ploščinski in telesninski meri. K računalu spada namreč obilica figur, geometričnih teles, več meterskih palic, dalje sestavljenje kocke dm³, volle mere in lična tehtnica z uteži.

Za 1. razred služita gorenji žici s kroglicami, da na njih izvedemo spojen sistem števk, vrst in števk slik. Na 3. žici je 100 palčic (10 cm dolge lesene prizme).

ki so z večjo, barvano palčico razdeljene po 10 in 10. Te nam služijo za ponazoritev računanja v 2. razredu. Ker delamo s prizmami tako, da jih zavrtimo s spodnje žice na gornjo, dobimo a) številno vrsto, b) številne slike. Nad žicami je tabela s predalčki za osnovne tipe št. slik, za številke, ali tudi za črke. Čez prizme na 3. žici se da pritrditi meterska palica, katere vsaka stran ima razdelbo, ki jo baš rabimo.

Pod žico s prizmami je tabla 1 m², sestavljena iz 10 deščic, ki so 1 m dolge in 1 dm široke. Vsaka deščica je razdeljena v 10 dm², zaporedoma belo in modro barvanih, a prvi dm² je razdeljen še v cm². Za 3. razred nam predstavlja vsaka deščica 1 stotico, vsa tabla pa tisočico. — Čez tablo se dajo montirati žice (10) bodisi v vodoravnem položaju — za ponazoritev množenja, — ali pa v navpičnem položaju, kar služi za določanje mestnih vrednosti dekadnega sistema, tvariimo za 4. razred ponazorujemo s centimeterskimi, oziroma milimeterskimi prostorčki, ki dajo pojme števil do 10.000, oziroma do 1 milijona. — Tabla se da obrniti. Na drugi strani je pobarvana črna in ima v sredini pritrjena dva kazaletca, s katerima se opišeta dva koncentrična kroga, tako dobimo urino ploščo, kjer se deca vadi čitati na uri in spoznavati čas ter rim. štev. do 12. (2. razred).

Pripominjam, da je ministrstvo prosvete z odl. O. N. br. 8374 z 3. marca 1924 odobrilo uvedbo tega učila v naše šole in ga priporočilo. Izumitelj razpolaga tudi s številnimi priporočili in pohvalami od strani šol. upraviteljev. V Mariboru je model razstavljen pri zastopniku g. Ambrožu Preatoni v bivši pisarni pivarne Laško na Aleksandrovi cesti 14, kjer se sprejemajo tudi naročila. Cenj. tovarišem učiteljem toplo priporočam, da si ga ogledajo. — A. Kutin m. p.

Na dekl. meščanski šoli II. v Mariboru je vpisovanje dne 1. sept. od 8.—12. ure. Razredni ponavljalni izpiti se vršijo v sredo 26. za učenke vseh razredov. Zasebni izpiti so 27. končni pa od 28.—31. t. m. Začetek vseh je ob 8. uri zjutraj. — Ravnateljstvo.

Na državni deški meščanski šoli v Mariboru je pričetek razrednih (ponavljalnih), zaključnih in zasebnih izpitov v torek, dne 25. t. m. ob 8. uri, konec v soboto, dne 29. t. m. ob 8. uri. Vpisovanje v 1. razred je v torek, dne 1. septembra, vpisovanje dosedanjih učencev v višje razrede je v sredo, dne 2. septembra, o bakrat od 8. do 13. ure. Vsi novi in prejšnji učenci se morajo izkazati z zadnjim izpričevalom, novi učenci pa tudi še s krstnim listom in s potrdilom o cepljenju. V soboto, dne 5. sept. je ob 8. uri šol. masa, v ponedeljek, dne 7. septembra pričetek pouka. Ev. izpremembe na šolski deski. — Ravnateljstvo.

Sport.

Maribor 1920 nastopi v nedeljo dne 23. avg. ob pol 10. uri dopoldne na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu v prijateljski tekmi proti prvemu moštvu ISSK Maribora. Naši stari nogometaši iz leta 1920 se nahajajo v prav dobri kondiciji, kar dokazujejo lepi rezultati v zadnjem času, kakor proti rezervi Merkurja s 4:0, in proti Ptujcu I. s 4:2. Nastopijo v sledeči nastavi: Turk, Stanber, Vogrinec, Nabergoj, Muslovič, Zafra, Glaser, Vanda, Skraher, Vračko, Lenasi.

ISSK Maribor 1920 : ISSK Maribor I. V nedeljo dopoldne ob pol 10. uri nastopita ta oddelka v prijateljski tekmi, ki bo zelo zanimiva in napeta, saj nastopijo stari preizkušeni igralci. — Predsedstvo nogometnega odseka delegira k tej tekmi naslednje igralce: Mernig.

Vanda, Burjan, Fišer, Wagner, Radolič, Skrobar, Senica, Turina, Vodeb, Hreščak II; rezerva Kirbiš.

Sokolstvo.

o Jugoslovansko sokolstvo proslavi 1000letnico hrvatskega kraljevstva. Starejšinstvo jugoslovanskega sokolskega saveza v Ljubljani je sklenilo, da proslavi vsa društva po celi državi 8. septembra spomin 1000letnice hrvatskega kraljevstva. Najslavesnejša proslava bo v Zagrebu, kjer se bo vršila slavna akademija in svečano zborovanje JSS, katerega se morajo udeležiti vse župe s prapori in po treh delegatih v krojih. Ostala bratska društva priredijo na ta dan ob 10. uri dopoldne za svoje članstvo enako proslavo s predavanjem. Kl.

Sokolsko društvo v Sv. Lovrencu na Pohorju priredi v nedeljo dne 6. septembra 1925 na vrtu gostilne Koder svoj javni telovadni nastop, združen z veselico in raznimi zabavami. Pozivajo se vsi prijatelji narodne stvari in Sokolstva, da ta dan posetijo vrt Lovrencane v velikem številu. — Pri popoldanskih vlakih so gostom vozovi brezplačno na razpologo, sicer je pa tudi pešizlet iz postaje Šent Lovrenc skozi Puščavo izredno lep in zložen. Kl.

Mariborski radio.

Radio koncertni salon, Slovenska ulica 12. Ob 20. uri zvečer postaja Pariz: Radio koncert od M. Marcela de Valmaleta. Kl.

Kratke novice.

Po svetu.

V Turinski tekstilni industriji je bila 200.000 delavcem pisмено odpovedana služba. — Španski diktator Primo de Rivera je izjavil novinarjem, da ne bo podvzela Španija ofenzive v Maroku. — Poročilo neke ameriške uplívne velebanke pravi, da je angleški brezposelnost boljše plačan kakor nemški delavec za deseturno težko delo. — V varšavski kovinski industriji se je pričelo mezdno gibanje. — Ob priliki 95. rojstnega dne umrlega cesarja Franca Jožefa so položili avstrijski monarhisti na njegov grob dva metra velik venec. — V Franciji se bo te dni znižala cena kruha. — V Hannoverju so se pojavili slučajni trbušnega legarja. — V Marseilli se sestaj izvršilni odbor socialistične internacionale, v katerem je zastopanih 30 držav iz Evrope in Amerike. — Abdel Krim ni odposlal svojih delegatov za sklepanje premirja. — V okolici Linza je zastupila neka kmetica svojega moža. Večerji s postvri je primešala nekoliko arzenika. — V Berlinu se je v preteklem mesecu usmrtilo 37 oseb. Glavna motiva samomorov sta brezposelnost in pomanjkanje hrane. — Ameriški inženirji nameravajo izvršiti na južnoameriški obali velik tunel, ki bi bil zgrajen pod morskim peskom in kamenjem in po katerem bi prišli do velike ladje, ki se je potopila v 18. stoletju na tem mestu. Ta ladja je vozila zlata in srebra v vrednosti 460 milijonov funtov. — V kalniških stelah v Rusiji razsaja bubonska kuga. Razširila se je tudi v nekaterih ruskih vaseh. — V nekem dunajskem hotelu je npravstvena policija izvrševala v sredo zjutraj kontrolo. Zasačila je 19letno dekle z neznanim moškim, ki je bil pri dekletu čez noč. Ko so hoteli gospodično odvesti na policijo, se je izmuznila v sosedno sobo, odprla okno in skočila iz 4. nadstropja na dvorišče. Zlomila si je nogo in dobila težke poškodbe. Ni še dognano, kdo je. Najbrže je dekle iz odlične družine, ki je bilo zasačeno pri ljubavi pustolovščini.

Mestna hranilnica v Mariboru oddaja

zgradbo dvonadstropne stanovanjske hiše v Mariboru

Načrti, stavbeni pogoji i. t. d. se dobe na vpogled pri ravnateljstvu hranilnice v Orožnovi ulici št. 2, ob uradnih dnevih od 8. do 12. ure.

Pismene ponudbe je predložiti ravnateljstvu do 28. avg. 1925 do 12. ure v zapečatenih kuvertih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Mariboru si pridrži pravico, oddati stavbo ne glede na višino ponujene svote poljubnemu stavbeniku.

Maribor, dne 20. avgusta 1925.

Mestna hranilnica v Mariboru.

Iščemo zastopnika,

kateri razpolaga z zadostnim skladiščem za večjo količino spirita in kateri bi bil voljan prevzeti razpečavo našega spirita.

Dioničko društvo za promet s spiritom, Zagreb, bana Jelatića 2.

V KOLODVORSKI RESTAVRACIJI JUTRI, V SOBOTO ŽVEČER

pojedina odojkov.

Samostojen trg. pomočnik, manufakturne eventuelno specerijske stroke, se sprejme s 15. septembrom. Naslov v uravi. 1703

Išče se služkinja za vsako delo, ki zna tudi kuhati, k mašni družini s 1. septembrom Maribor, Stritarjeva ul. 20. 1710

Brivska oprema za tri stole z ogledali, brez stolov, ceno za prodati. Ogledati v brivnici Vjekoslav Gjurić, Jurčičeva 9. 1711

35 let stara gospodična, ki je petnajst let samostojna vodila gospodinjstvo na veleposelstvu, dobra kuharica, želi primerne službe k boljši družini. Cenj. ponudbe na upravo »Tabora« pod »Marica«. 1707